

„SMARTDIAB 2020 – Managementul Diabetului Zaharat – centrat pe pacient”

PROF. UNIV. DR. GABRIELA RADULIAN,
președintele Societății de Neuropatie Diabetică

Una dintre complicațiile pe termen lung ale diabetului zaharat este reprezentată de neuropatia diabetică. Conform studiilor, 1 din 10 pacienți cu simptome de neuropatie diabetică a declarat că nimeni nu i-a spus că suferă de această afecțiune.

Datorită simptomelor resimțite de persoanele care suferă de neuropatie diabetică, această afecțiune poate avea importante efecte negative asupra calității vieții.

SMARTDIAB 2020 este organizat sub egida Academiei de Științe Medicale și va include trei conferințe multidisciplinare a căror tematică este legată de abordarea multidisciplinară a complicațiilor pacientului cu diabet zaharat.

Pentru a afla în avanpremieră informații noi și utile pentru practica zilnică, atât a medicilor specialiști, cât și a medicilor de familie implicați în îngrijirea persoanelor cu diabet zaharat ce vor fi abordate cu ocazia SMARTDIAB 2020, am discutat cu doamna profesor universitar dr. Gabriela Radulian – președintele Societății de Neuropatie Diabetică.

Programul SMARTDIAB 2020 va include 3 conferințe multidisciplinare cu tema Managementul Diabetului Zaharat – centrat pe pacient, coordonat științific de dumneavoastră. Ce ne puteți spune despre acest program și care sunt obiectivele lui?

Obiectivul Programului SMARTDIAB 2020 vizează managementul integrat al persoanei cu diabet zaharat într-o abordare holistică. Prezența medicilor din specialități cum ar fi cardiologie, neurologie, nefrologie, oftalmologie, chirurgie, ortopedie, dermatologie, înseamnă de fapt o abordare multidisciplinară în scopul creșterii calității vieții persoanelor cu diabet zaharat. SMARTDIAB este o inițiativă care reunește medici din

diverse zone ale țării. Primul eveniment a fost la București anul trecut, iar cele 3 conferințe care se vor desfășura în 2020 vor fi în ordine la Târgu Jiu în martie, apoi în mai va fi la Ploiești și în octombrie, din nou la București. Implicarea locală este determinantă în Programul SMARTDIAB pentru că în acest mod putem realiza faptul că, în toată țara există această implicare multidisciplinară pentru îngrijirea diabeticilor cu complicații cronice.

Care sunt problemele cu care vă confrunțați ca președinte a Societății de Neuropatie Diabetică?

În calitate de Președinte al Societății de Neuropatie Diabetică mi-am propus să realizez în primul rând o abordare a persoanei cu neuropatie diabetică în contextul reducerii riscului de amputație. Programele de educație pe care le desfășurăm vizează în primul rând pacienții cu diabet zaharat și neuropatie diabetică, realizarea materialelor pe care le-am distribuit și mai ales permanentele întâlniri cu ei, vizează prevenția de fapt a neuropatiei diabetice, dar mai ales a ceea ce noi numim „picior diabetic”; pentru că pe fondul neuropatiei diabetice apariția leziunilor, a ulcerărilor care ulterior se pot infecta generează acest risc extrem de amputație, iar amputația modifică profund calitatea vieții acestor persoane. Pe de altă parte implicarea noastră pe linie de educație s-a materializat prin realizarea unor programe în care am implicat și medici de familie, având ateliere de formatori în cadrul Societății Naționale de Medicină de Familie, în contextul în care medicul de familie reprezintă astăzi prima persoană care realizează de fapt screeningul diabetului zaharat. Totodată nu trebuie să uităm și

Cea mai frecventă complicație cronică a diabetului zaharat este neuropatia diabetică. Datele internaționale subliniază faptul că 2 din 3 pacienți cu diabet zaharat prezintă neuropatie.

Este într-adevăr alarmantă prezența neuropatiei mai ales în condițiile în care vorbeam, despre modificarea calității vieții, dar și despre scăderea speranței de viață. Totodată aproximativ jumătate din pacienții aflați în programul de hemodializă sunt cei cu diabet zaharat.

faptul că la nivel de Societate de Neuropatie Diabetică, implicarea tinerilor diabetologi în ceea ce înseamnă îngrijirea persoanelor cu neuropatie sau cu picior diabetic pentru mine a reprezentat o prioritate, și mă bucur că alături de tinerii mei colegi am realizat totodată și o serie de cercetări care au fost publicate sau comunicate la diverse manifestări științifice, atât în România cât și la nivel internațional.

Care sunt prioritățile Societății de Neuropatie Diabetică în prevenirea complicațiilor frecvente a diabetului?

Screeningul neuropatiei trebuie realizat chiar din perioada de prediabet. Astăzi există foarte multe date științifice publicate în care se evidențiază prezența neuropatiei diabetice chiar înainte de diagnosticul de diabet. Ce înseamnă acest lucru? Pe de o parte apariția simptomatologiei specifice legate de neuropatie, tradusă prin modificările sensibilităților tactile, termice, dureroase sau vibratorii, iar pe de altă parte și apariția unor deficite motorii, care se pot constata și la cei cu toleranță alterată la glucoză.

Există programe sau colaborări internaționale pentru specializarea medicilor în neuropatie diabetică?

Așa cum afirmam implicarea tinerilor specialiști diabetologi în programe sau colaborări internaționale a constituit pentru mine o prioritate. Întotdeauna mi-am dorit foarte mult să investesc în tineri, pentru că doar prin ei putem duce mai departe prestigiul Școlii Românești de Diabetologie. În acest context, i-am angrenat într-o serie de programe de cercetare științifică vizând neuropatia diabetică periferică, cea autonomă, fapt care a generat realizarea unor lucrări științifice de valoare, care au fost confirmate și prin participarea la ultimul Congres European Neurodiab din 2019 unde prezența României a fost consistentă. Dintre aceștia 6 tineri specialiști s-au evidențiat cu rezultate ale cercetării științifice, finalizate cu 5 postere care au fost prezentate în cadrul evenimentului Neurodiab 2019, și o prezentare orală realizată de colectivul de tineri specialiști în neuropatie diabetică din Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Nicolae Paulescu” din București.

Cum se poate îmbunătăți accesul pacienților la serviciile clinicilor specializate în podiatrie?

Atunci când vorbim de managementul neuropatiei diabetice vorbim din nou de o echipă multidisciplinară în care pe lângă diabetolog și neurolog este nevoie și de chirurgul vascular, atunci când neuropatia se asociază și cu boala arterială periferică, dar vorbim și de asistentul educator, și în primul rând de podiatru. Podiatrul este elementul cel mai important în această echipă, în condițiile în care îngrijirea piciorului trebuie realizată împreună cu medicul chirurg, astfel încât podiatrul să sesizeze orice fel de modificare la nivelul piciorului diabetic, pentru că așa cum știm cu toții în condițiile în care apar deja leziuni, ulceratii, infecții sau gangrene, este clar că riscul de amputație este foarte mare,

și din păcate evoluția este cele mai multe ori imprevizibilă. De aceea, tratamentul corect al oricărei leziuni, constituie de fapt, un început în ceea ce privește salvarea aceluia picior de la o posibilă amputație. Să nu uităm totodată că odată realizată o amputație, riscul de reintervenție pentru o nouă amputație este cu mult mai mare, iar ele astăzi se asociază, așa cum știm cu toții, și cu mortalitate crescută.

Care sunt complicațiile cronice, cel mai adesea întâlnite datorate diabetului zaharat?

Cea mai frecventă complicație cronică a diabetului zaharat este neuropatia diabetică. Datele internaționale subliniază faptul că 2 din 3 pacienți cu diabet zaharat prezintă neuropatie. Este într-adevăr alarmantă prezența neuropatiei mai ales în condițiile în care vorbeam, despre modificarea calității vieții, dar și despre scăderea speranței de viață. Totodată aproximativ jumătate din pacienții aflați în programul de hemodializă sunt cei cu diabet zaharat. Iată deci alături de neuropatie există o altă complicație microvasculară importantă a diabetului zaharat, respectiv boala cronică renală cu evoluție către insuficiența renală. Și întregind tabloul acestor complicații microvasculare se adaugă și retinopatia diabetică, știut fiind faptul că cecitatea este mai frecvent întâlnită la persoanele cu diabet zaharat.

Obiectivul Programului SMARTDIAB 2020 vizează managementul integrat al persoanei cu diabet zaharat într-o abordare holistică. Prezența medicilor din specialități cum ar fi cardiologie, neurologie, nefrologie, oftalmologie, chirurgie, ortopedie, dermatologie, înseamnă de fapt o abordare multidisciplinară în scopul creșterii calității vieții persoanelor cu diabet zaharat. SMARTDIAB este o inițiativă care reunește medici din diverse zone ale țării.

Nu putem să nu menționăm totodată și prezența complicațiilor de tip macrovascular la persoanele cu diabet zaharat: prin afectarea circulației la nivel coronarian existând risc crescut de apariție a infarctului miocardic, sau la nivel cerebrovascular asociind frecvent apariția accidentelor vasculare cerebrale. Nu în ultimul rând ca și complicație macrovasculară trebuie să vorbim și despre boala arterială periferică, extrem de dificil de diagnosticat clinic, pentru că de cele mai multe ori pacienții cu diabet sunt asimptomatici, deci nu prezintă semnele specifice de claudicație intermitentă. Dar prezența bolii arteriale periferice poate fi extrem de ușor de diagnosticat, prin determinarea unui indice gleznă-braț, care nu este o investigație dificilă, durează doar 2-3 minute, dar cu ajutorul căreia putem identifica acele persoane care prezintă boală arterială periferică și care de cele mai multe ori asociază și prezența neuropatiei diabetice.